

BUDDHISMEN

Mikael C. Svensson

GRUNDARE AV BUDDHISMEN

Grundaren av religionen

Buddhism heter

Siddharta Gautama.

Var prins i Indien för mer än
2500 år sedan.

Blev sedan Buddha.

Buddhismen grundar sig på
Buddhas tankar och erfarenheter.

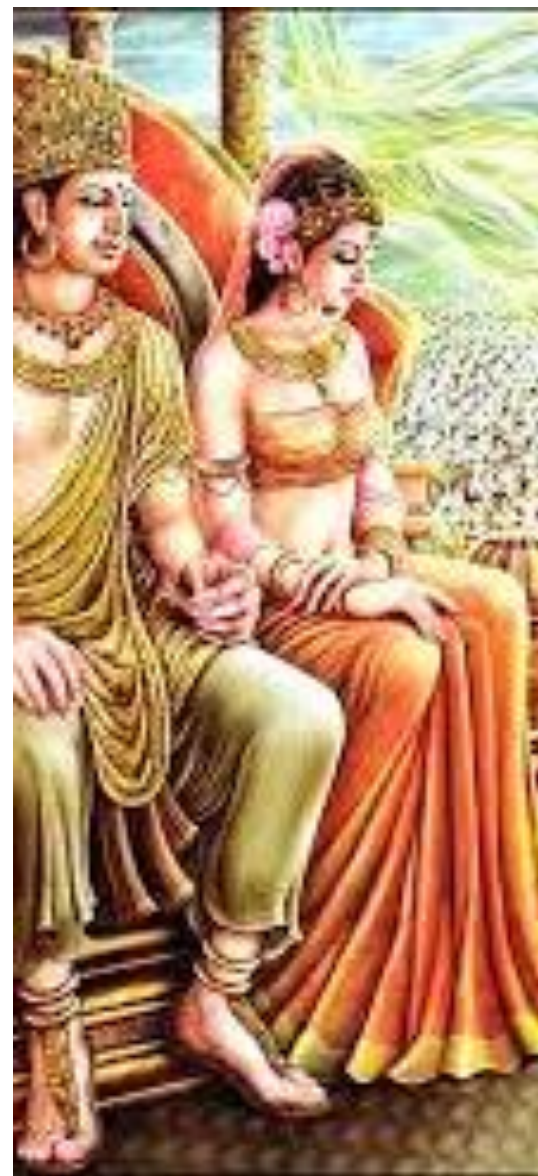
LEGENDEN OM BUDDHA

- Om den verkliga Buddha vet vi inte mycket.
- Vi är inte ens säkra på när han levde, även om man ofta säger cirka 500 f.kr, men det finns en del bevarade legender.
- Med **legend** menar vi en berättelse som vill förklara hur något inom religionen har uppstått eller som vill beskriva en persons stora fromhet (gudstroende).
- En legend innehåller ofta övernaturliga inslag.

- En nyfödd son till kungaparet i ett litet rike i norra Indien, fick namnet *Siddharta Gautama*.
- En vis man spådde att pojken antingen skulle bli en stor furste eller en andlig ledare.
- Kungen, som var av krigarläkt, ville absolut att sonen skulle bli en mäktig härskare.
- Därför skulle Siddharta skyddas från allt som kunde få honom att börja grubbla över livet.

ETT LIV I LYX

- Siddharta tillbringade enligt legenderna hela sin uppväxt i ofattbar lyx.
- Allt tycktes gå som kungen ville. Men när Siddharta var ute red fick se en tandlös gammal man.
- Kungen blev rasande. Tjänarna fick stränga order att röja undan allt som kunde störa Siddhartas tankar när han var ute och red.
- Trots detta såg han en annan dag en sjuk person vid vägkanten och vid en tredje ridtur låg en död man vid sidan av vägen.
- På mycket kort tid hade Siddharta mött ålderdom, sjukdom och död – allt det som hans far hade velat skydda honom ifrån.

ETT LIV I FATTIGDOM

- Strax därefter mötte Siddharta en munk med en tiggarskål i handen. Mötet gjorde ett djupt intryck på honom.
- Siddharta insåg nu att ett liv i lyx inte var svaret på frågan om livets mening. Siddharta upplevde att han måste lämna sin familj för att lära mer om livet.
- Det var ett jobbigt beslut och smög iväg när alla sov.
- Han rakade av sig håret och klädde sig som en tiggare i trasiga kläder. Därefter begav han sig ut i världen.
- Siddharta träffade många olika vishetslärare men fann inte det han sökte. Då vände han sig istället till en grupp munkar.
- De försökte leva så fattigt som möjligt och åt nästan ingen mat. Sådana munkar brukar kallas yogis eller **asketer**.
- Siddharta, som till sist levde på sex riskorn om dagen, höll på att svälta ihjäl. Han förstod då att varken lyx eller askes var den rätta vägen för att förstå livets mening.

SIDDHARTA BLIR BUDDHA

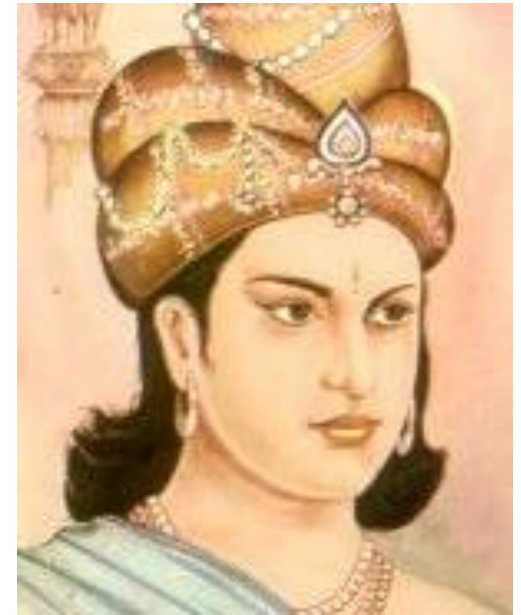
- Siddharta satte sig nu under ett bodhiträd för att meditera.
- Han tänkte inte lämna platsen förrän han nått full kunskap om livet och universum.
- Efter sju gånger sju dagar förstod plötsligt Siddharta sanningen om livet.
- Istället för lyx och askes skulle man välja en medelväg där kroppen får vad den behöver av mat och vätska men inte mer.
- Siddharta hade blivit en **buddha**. Med det menas en person som vaknat upp och förstått sanningen om livet.
- Man kan också säga att personen blivit **upplyst** (kunnig/fri från fördomar).

ASHOKA SPRIDER BUDDHISMEN UTANFÖR INDIEN

- Indiske halvön var förr uppdelat i en mängd olika riken. Ett av de största styrdes av kung **Ashoka** (cirka 304–cirka 232 f.v.t).
- Efter att han tillsammans med sina soldater hänsynslöst hade slagit ner ett uppror ångrade han sig djupt.
- När han vandrade genom en besegrad stad med brända hus och döda kroppar lär han sorgset ha sagt *"Vad har jag gjort? Om detta är en seger, vad är då en förlust?"*
- Ashoka ska därefter ha gått över till buddhismen. Under hans beskydd växte det sedan fram mängder av buddhistiska kloster i Indien.
- Ashoka skickade också ut missionärer* för att berätta om läran. Religionen spreds på så sätt vidare söderut till Sri Lanka och därifrån till andra länder.
- Men religionen spreds också norrut och sedan vidare mot öster längs med Sidenvägen, den stora handelsvägen som gick ända bort till Kina.
- Ashoka lät också sammankalla ett stort möte för att diskutera vad Buddha egentligen hade sagt. Vid den här tiden fanns det nämligen omkring 20 buddhistiska grupper med olika uppfattning om läran.
- Ashoka var förmodligen lika betydelsefull för spridningen av buddhismen som Paulus var för kristendomen.

INSTUDERINGSFRÅGOR

- Berätta om Siddharta Guatama. Vem var han, hur såg hans familj ut etc?
- Varför var Siddhartas pappa rädd för att låta Siddharta lämna hemmet?
- Vem var det Siddharta mötte som förändrade hans liv?
- Vad var det för beslut Siddharta tog då och vad gjorde han?
- Hur förändrades Siddhartas liv och hur levde han?
- Efter mycket letande sätter sig Siddharta under ett träd. Vad händer där och varför tror du att buddhisterna än idag anser att det är det bästa som kan hända dom?

VAD BETYDER BUDDHA?

- Ordet **Buddha** betyder: **Den upplyste.**
- Upplysning inom buddhismen innebär:
  - att leva livet lagom
  - att lyx och överflöd inte gör människan lyckligare

VAR I VÄRLDEN FINNS BUDDHISMEN?

Antalet anhängare uppskattas till mellan 230-500

miljoner.(år 2000)

Flest anhängare finns i:

Thailand 87%

Kambodja 85%

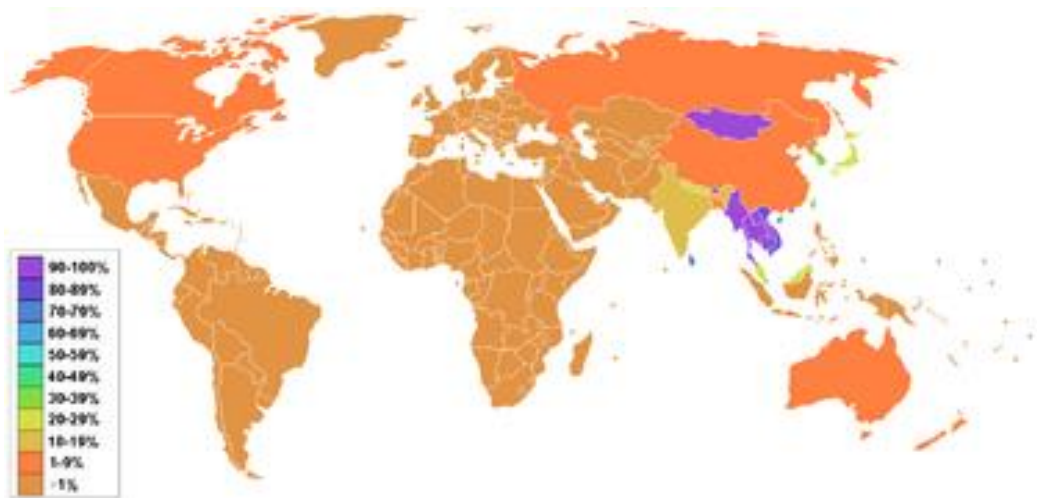
Burma 76%

Sri Lanka 68%

Japan 56%

Laos 50%

(2005)

BUDDHISMENS HELIGA SKRIFTER

Tripitaka – De tre korgarna

Buddhas predikan om hur

en buddhist ska leva.

Vinaya - diciplinkorgen

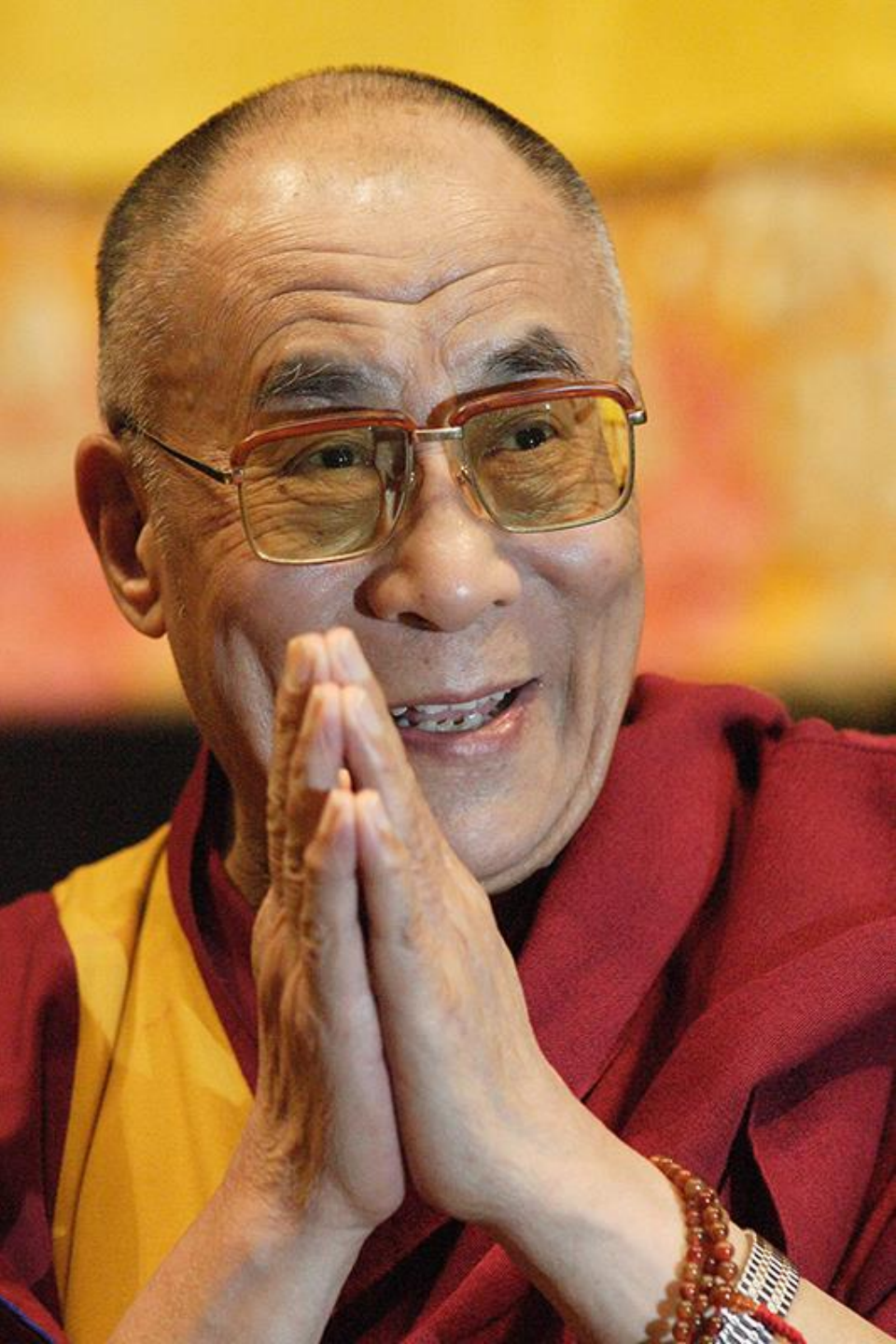
Sutta - sutornas korg

Abhidharma – den rena

lärans korg

LAMA

- En **lama** är en **klok lärare** som hjälper buddhister att **förstå livets mening**.
- När en lama dör återföds denne i en ny kropp.
- Mest kända laman är Dalai Lama, Tibets högste andlige ledare.

BUDDHISTISKA RITUALER OCH CEREMONIER

- **Dop**-Man har ingen form av dop som kristendomen har, men föräldrarna till nyfödda barn tar med dem till kloster för att få dem **välsignade**. Munkarna brukar även stänka lite vatten på barnets huvud
- **Konfirmation**-Man har ingen konfirmation som den i kristendomen, men man har en motsvarighet. Under tonåren får **ungdomarna bo en tid i kloster**, för att leva klosterlivet och lära sig om sin religion.
- **Bröllop**-Man har **borglig vigsel**, men man brukar efteråt bege sig till ett kloster för att få äktenskapet välsignat
- **Begravning**-Samlas och en munk läser texter nära den döde. Hjälps vidare till nästa liv. Jordfästning eller kremering
- **Meditation**-att sitta i en viss position och tyst tänka och meditera över Buddhas regler och sitt liv för att uppnå upplysning.

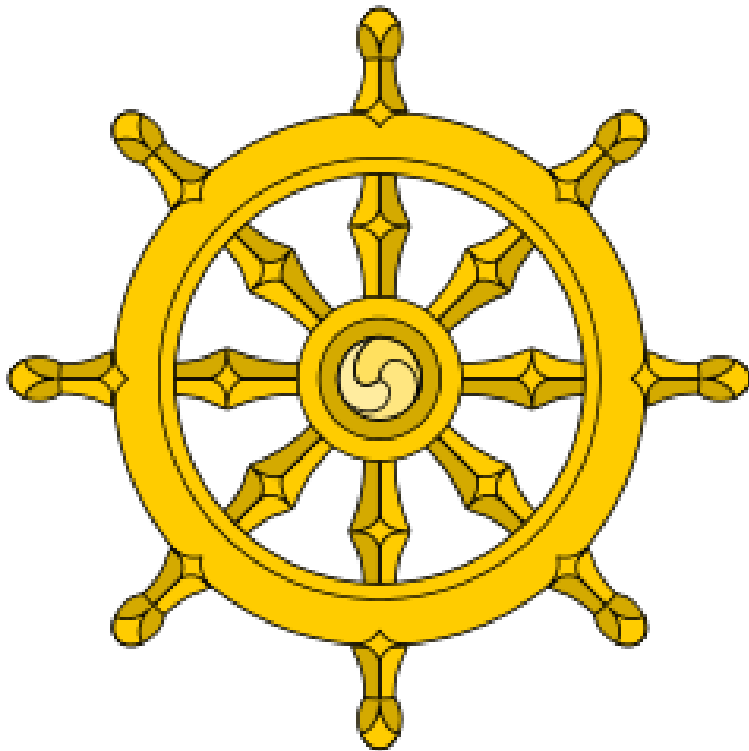

UPPNÅ NIRVANA

- Om man mediterar
- Lär sig att leva rätt
- Försöka förstå Buddhas tankar då kommer människan till Nirvana

DEN ÅTTAFALDIGA VÄGEN

1. Rätt kunskap (att förstå Buddhas lära)
2. Rätt sinnelag (att tänka goda tankar)
3. Rätt tal (att inte ljuga och använda elaka ord)
4. Rätt handlande (inte döda, ljuga, stjäla eller vara otrogen)
5. Rätt yrke (ett yrke där man inte skadar andra)
6. Rätt strävan (alltid försöka göra det rätta)
7. Rätt medvetande (tänk alltid rena tankar)
8. Rätt meditation (meditera rätt, enligt Buddhas förslag)

HÖGTIDER

- Vesak – Buddhadagen som firas vid fullmåne i maj, firas till minne av Buddhas födelse, att han blev upplyst och hans död
- Loi Krathong – De flytande skålarnas högtid
- Firas vid fullmåne i november.
- Man tror att vattnet har en ande, ger personen som skickat iväg tur och tar även otur med sig ut i vattnet.

SAMSARA OCH KARMA

- Inom buddhismen anser man att livet går om och om igen. Detta kallas Samsara = evigt kretslopp.
- Buddhismen betraktar existensen som ett ständigt kretslopp av återfödelse.
- Återfödelse kan ske till många olika platser och livsformer, däribland gudar, titaner, människor, djur, spöken, och helvetesvarelser.
- Karma – summan av livets goda och dåliga handlingar och de avgör vad en människa föds till i nästa liv.
- Inom buddhismen är karma resultatet av en människas handlingar, ord och tankar under dennes livstid

KARMA

”Vad du ger världen, kommer oftast tillbaka till dig.
Hur du lever ditt liv, skapar det liv du kommer att få”

CENTRALA BEGREPP

- Dharma – läran
- Dukkha – lidande (otillfredsställelse)
- Karma – allt du gör får konsekvenser
- Mara – den onde, motsatsen till buddhanaturen som finns i våra hjärtan
- Reinkarnation – återfödelse (ljuslåga)
- Samsara – ändlöst kretslopp av födelse och död
- Nirvana – målet för en buddhist . Harmoniskt och kreativt tillstånd. ”Där vinden inte blåser”
- Karuna – medlidande för allt levande
- Maitri – kärleksfull vänlighet mot allt levande

